EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2013 10 22
COM(2013) 739 final

KOMISIJOS KOMUNIKATAS

EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ KOMITETUI

2014 m. Komisijos darbo programa

ĮŽANGA

Praėjus penkeriems pasaulinės finansų krizės metams Europos Sąjungoje ima rastis ekonomikos atsigavimo požymių. Jie trapūs, ir labiausiai nuo krizės nukentėję asmenys (tarp jų – jauni bedarbiai) jų dar nejunta. Mes turime remtis pasiekta pažanga ir tęsti reformas valstybėse narėse, kurias slegia didžiausios problemos. Tačiau esama aiškių ženklų, kad, Europos ir valstybių narių mastu įgyvendinus į ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą orientuotą esminę ekonominę, finansinę bei fiskalinę reformą ir kryptingas priemones, Europa palaipsniui vaduojasi iš krizės sustiprėjusi ir atsigavusi.

Tačiau jokiu būdu negalima sustoti. 2014 metais reikia siekti rezultatų ir tęsti įgyvendinimą. Per tuos metus turi būti baigtas su daugeliu šiuo metu teisėkūros procese svarstomų augimo skatinimo pasiūlymų ir su spartesniu įgyvendinimu vietoje susijęs darbas. Ateinančiais mėnesiais orientuojantis pirmiausia į rezultatus, Europos piliečiai ir įmonės pamatys, kad ateities perspektyvomis galima pasitikėti.

Ekonomikos augimas bei darbo vietų kūrimas bus vienas svarbiausių Europos Komisijos darbo programos uždavinių ir 2014 m. Šiais prioritetais bus grindžiama ir Komisijos vykdoma analizė reformų, kurių turi imtis valstybės narės (jos turėtų nesustodamos tęsti viešųjų finansų tvarkymo, ekonomikos struktūros reformavimo ir augimą skatinančio investavimo pastangas), ir Europos lygmens iniciatyvos, siūlomos siekiant palaikyti ekonomikos atsigavimą bei darbo vietų kūrimą ir šalinti socialinius krizės padarinius.

Per pastaruosius penkerius metus Europos Sąjungos institucijos ir valstybės narės stengėsi koordinuotai spręsti pagrindinius klausimus, kurių šiandien kyla Europai. Per tą laiką nuveikta daug: buvo apsaugotas ir sustiprintas euro; sutvirtinta Europos Sąjungos ekonomikos valdymo sistema; įdiegta naujos kartos finansų priežiūros ir reguliavimo sistema, pakloti pamatai bankų sąjungai; suintensyvintas bendrosios rinkos stiprinimo darbas; pasiektas politinis susitarimas dėl ES biudžeto – Europos ekonomikos augimo ir investavimo fondo. Europos piliečių metais buvo proga apmąstyti, kaip ES padėjo europiečiams kasdienybėje ir kaip piliečiai buvo įtraukti į tiesioginį dialogą apie ES ateitį. ES, kaip ir anksčiau, pasirodė esanti labai svarbi nūdienos pasaulinių klausimų sprendimo proceso dalyvė.

Tačiau prieš akis lieka milžiniški uždaviniai. Nedarbo, ypač jaunimo, mastas tebėra ekonomiškai ir socialiai nepriimtino lygio. Mažosios įmonės – Europos ekonomikos gyvybingumo šaltinis – toliau susiduria su sunkumais gauti lėšų, kurių reikia norint augti ir kurti darbo vietas. Ir, nors pasiekta pažangos, Europai vis dar nepavyksta įgyvendinti bendrosios rinkos užmojų, ypač tokiose svarbiose srityse kaip skaitmeninė ekonomika, energetika ir paslaugos.

Tačiau mūsų uždaviniai aprėpia toli gražu ne vien ekonomikos klausimus. ES turi veikti saugodama vertybes ir remdama piliečių teises: nuo vartotojų apsaugos iki darbo teisių, nuo lygybės užtikrinimo iki pagarbos mažumoms, nuo aplinkosaugos standartų iki duomenų apsaugos ir privatumo užtikrinimo. Sprendžiant būtiną Europos sienų valdymo uždavinį ir užtikrinant stokojančių asmenų apsaugą mums reikia remtis solidarumu ir atsakomybe. Ir patirtis patvirtino, kad, kai kildavo rimta sisteminė rizika teisinės valstybės principui, Komisijos vaidmuo būdavo vaisingas.

Sykiu būtina imtis struktūrinių uždavinių (ir pasinaudoti galimybėmis): kovoti su klimato kaita, taikytis prie visuomenės senėjimo, užtikrinti, kad Europos švietimas ir įgūdžiai būtų tokie, kokių jai reikia, formuoti efektyviau išteklius naudojančią ekonomiką, rasti naujų konkurencingumo ir inovacijų globalizuotame pasaulyje šaltinių, prisidėti prie stabilumo visame pasaulyje ir pan. Komisija sieks užtikrinti, kad artimiausiais metais būtų visapusiškai

išnaudojamos ypatingos galimybės, kurias teikia bendradarbiavimas sprendžiant bendrus uždavinius Europos lygmeniu. ES turi efektyviai veikti pasaulinėje arenoje, nes daugeliu atveju tie uždaviniai yra pasaulinio masto.

2014 m. Komisija darbo programa padės toliau susitelkti šiam darbui ir duoti apčiuopiamų rezultatų Europos piliečiams. Praktiškai tai reiškia glaudų bendradarbiavimą su Europos Parlamentu ir Taryba siekiant sparčiau priimti pagrindinius dar svarstomus pasiūlymus, užtikrinti, kad laiku imtų veikti ir būtų įgyvendinamos naujos ES finansavimo programos, ir plėsti bendradarbiavimą su valstybėmis narėmis ir tarp jų, kad taikant Europos semestrą būtų įgyvendinta strategija „Europa 2020“.

Siekiant parengti kitos kadencijos Komisijos sprendimus, 2014 m. kai kuriose srityse taip pat bus vykdomas tiriamasis darbas. Šio darbo dalis – toliau ieškoti konkrečių būdų, kaip stiprinti ir iki galo įgyvendinti ekonominės, fiskalinės, bankų ir politinės sąjungos pamatais pagrįstą ekonominę ir pinigų sąjungą. Artėjantys Europos Parlamento rinkimai suteiks reikšmingą progą plačiai diskutuoti apie tai, kaip kurti vieningesnę, stipresnę ir atviresnę Europą.

PAGRINDINIAI UŽDAVINIAI 2014 M.

2014 m. pradžios prioritetas – Europos Parlamentui ir Tarybai baigti derybas dėl keleto pateiktų pasiūlymų, kurie galėtų paskatinti augimą ir darbo vietų kūrimą. Kad tos derybos būtų sėkmingai pabaigtos iki Europos Parlamento rinkimų, Komisija glaudžiai bendradarbiaus su abiem institucijomis. I priede pateikiamas sąrašas pasiūlymų, kuriuos Komisija laiko ypač svarbiais ir kurie apsvarstyti pakankamai, kad artimiausiais mėnesiais būtų galima pagrįstai tikėtis jų priėmimo. Tai pasiūlymai tokiose srityse kaip bankų sąjunga, abu bendrosios rinkos aktai, darbuotojų judumas ir skaitmeninė darbotvarkė.

Be to, ES jau susitarė dėl plačios teisės aktų programos, kuri dabar turi būti įgyvendinta. Komisija intensyviai dirbs siekdama užtikrinti, kad nauda ES piliečiams išryškėtų kuo greičiau. Ji toliau bendradarbiaus su valstybėmis narėmis siekdama, kad ES taisyklės būtų tinkamai įgyvendintos ir taikomos ir kad būtų griežtai užtikrintas jų vykdymas. Ypatingo dėmesio nusipelno naujos kartos investicijų programos, kurios remiamos ES daugiametės finansinės programos (DFP) lėšomis. Sklandžiai ir laiku pradėjus 2014–2020 m. DFP programas, Europos ekonomika gaus stiprų postūmį. Tai įvyks, jei bus pasiektas susitarimas dėl teisinės bazės ir jei kaip įmanoma greičiau rezultatų vietoje pradės duoti nacionaliniu lygmeniu sukurtos reikiamos struktūros, procedūros ir programos.

2014 m. Komisija toliau sieks pažangos pagrindiniuose procesuose, kurie dabar yra tapę neatsiejami nuo ES veikimo būdo. Štai keli tų procesų:

- naudoti ekonominės politikos koordinavimo Europos semestrą siekiant „Europos 2020“ tikslų;
- konsoliduoti ekonomikos valdymo srityje padarytą pažangą;
- teikti ataskaitas apie ekonominę, socialinę ir teritorinę sanglaudą;
- priimti metinį plėtros dokumentų rinkinį ir toliau vykdyti Europos kaimynystės politiką.

Ji taip pat naudosis naujesnėmis priemonėmis, tokiomis kaip Teisingumo rezultatų suvestinė, ir pateiks iniciatyvų, pavyzdžiui, strategiją dėl romų.

Tarp kitų pagrindinių Komisijos uždavinių bus keletas labai svarbių tarptautinių derybų (nuo transatlantinės prekybos ir investicijų partnerystės su Jungtinėmis Valstijomis iki tarptautinių derybų dėl klimato). Komisija taip pat yra pasirengusi visapusiškai dalyvauti sprendžiant vystymosi uždavinius ir humanitarines ir kitų tipų krizes.

Komisija ne tik vykdo pradėtą konsoliduojamąjį darbą, bet ir rengia ribotą skaičių naujų iniciatyvų, kurios bus pateiktos 2014 m. (II priedas). Kai kuriomis iš jų bus baigtas vykdyti planas, pateiktas 2013 m. darbo programoje, kurioje atskirai nurodytos 2014 m. pirmojoje pusėje pateiksimos iniciatyvos. Kitos iniciatyvos susijusios su tarptautiniais įsipareigojimais arba su metiniu politikos sričių ciklu. Komisija neteiks kitų naujų pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, išskyrus tuos, kurie privalomi dėl teisinių įsipareigojimų, techninio atnaujinimo ar ypatingos būtinybės.

Greta tų iniciatyvų, Komisija imsis įvairaus parengiamojo ir tiriamojo darbo, padėsiančio pasirengti kai kuriems svarbiems sprendimams, kuriuos reikės priimti po kelerių metų. Pavyzdžiui, siekdama nustatyti pagrindines problemas bei galimus sprendimus ir išnagrinėti galimą jų poveikį, ji atliks poveikio vertinimą ir vykdys viešas konsultacijas.

Svarbi šio darbo dalis – naujai įvertinti jau galiojančius teisės aktus siekiant užtikrinti, kad jie atitiktų paskirtį. Neseniai Komisijos priimtame komunikate[1] dėl Reglamentavimo kokybės ir rezultatų programos (REFIT) rezultatų išdėstyta plati teisės aktų analizės ir reformos programa. Tai taps svarbia 2014 m. tema (žr. III priedą). O IV priede išvardyti pasiūlymai, kuriuos reikia atšaukti.

V priede, be teisės aktų, susijusių su kito laikotarpio DFP programų pradžia, ir kitų teisės aktų, kurie šiuo metu yra baigiamuosiuose priėmimo etapuose (įskaitant I priedo dokumentus), nurodoma keletas svarbių teisėkūros elementų, kurie pradės daryti poveikį 2014 metais.

2014 M. PAGRINDINIAI PRIORITETAI

Ekonominė ir pinigų sąjunga (EPS)

Netrukus 18-tąja euro zonos nare taps Latvija, ir Komisija, laikydamasi Stiprios ir veiksmingos ekonominės ir pinigų sąjungos projekto, toliau tęs ekonomikos valdymo stiprinimo ir bankų sąjungos kūrimo darbus. Neseniai priimtame Komisijos komunikate dėl EPS socialinio matmens pabrėžtas darnesnės EPS aktualumas visai Europos visuomenei. Geriausias būdas pelnyti piliečių pasitikėjimą – tai įtraukti ekonominę ir pinigų sąjungą į Europos demokratinę struktūrą. 2014 m. toliau bus svarstoma, kaip sustiprinti EPS.

2014 m. įgyvendinant Europos semestrą, bus sustiprintas ekonominės politikos koordinavimas. Tai jau antrieji metai, kai bus įgyvendinamas antrasis biudžeto priežiūros dokumentų rinkinys, kuris padės užtikrinti, kad nacionalinių biudžetų projektai atitiktų euro zonos fiskalinius tikslus. Kaip ir ankstesniais metais, Komisija, pradėdama įgyvendinti semestrą, lapkričio mėnesį paskelbs metinę augimo apžvalgą. Naujos kartos sanglaudos politikos programos bus pritaikytos taip, kad jomis taip pat būtų galima padėti valstybėms narėms įgyvendinti konkrečiai šaliai skirtas rekomendacijas.

[1] „Reglamentavimo kokybės ir rezultatų programa (REFIT). Rezultatai ir tolesni veiksmai“, COM (2013) 685, 2013 10 2.

2014 m. pagrindiniai bankų sektoriaus ir finansų reguliavimo srities prioritetai – įgyvendinti bendrą priežiūros mechanizmą ir susitarti dėl bendro pertvarkymo mechanizmo. Komisija tęs visapusės finansų reguliavimo ir priežiūros priemonių peržiūros darbą tokiose srityse kaip struktūrinė bankų reforma, šešėlinė bankų sistema ir ilgalaikis finansavimas. Patikima finansų sistema ir visų G20 įsipareigojimų įgyvendinimas ir toliau lieka būtina tvaraus atsigavimo ir ilgalaikio finansinio stabilumo sąlyga.

Kadangi ES kredito rinkos nepakankamos ir susiskaidžiusios, Komisija imsis priemonių gerinti finansų sistemos pajėgumą finansuoti realiąją ekonomiką ir, siekdama maksimaliai padidinti ES biudžeto sverto poveikį, padidinti finansinių priemonių naudojimą. Toliau bendradarbiaujama su Europos investicijų banku siekiant paremti MVĮ galimybes gauti finansavimą, nes tai svarbus ekonomikos augimo atkūrimo svertas. Visose šiose srityse daug lems stipri valstybių narių parama.

Kitas prioritetas – intensyviau kovoti su nedeklaruojamu darbu, mokesčių vengimu ir jų slėpimu. Komisija toliau rems pastangas užtikrinti, kad viešiesiems finansams naudojami fiskaliniai modeliai veiktų patikimai ir sklandžiai, ir svarstys, kaip mokesčių politikos formavimas ir įgyvendinimas galėtų geriau paremti ES ekonomiką.

Pažangus, tvarus ir integracinis augimas

Naujosios DFP programos sudarytos taip, kad atitiktų strategijos „Europa 2020“ tikslus ir apimtų įvairiausias priemones, kuriomis skatinamos investicijos, užimtumas ir socialinė įtrauktis, kuriamas žmogiškasis kapitalas, o tų programų prioritetai skiriami reformoms, darančioms tiesioginį poveikį ekonomikos augimui ir darbo vietų kūrimui. Dabar dirbama siekiant užtikrinti, kad 2014 m. programos būtų visiškai parengtos veikti. Todėl, siekiant apčiuopiamų ir pamatuojamų rezultatų kiekvienoje valstybėje narėje, bus sudaromi nauji partnerystės susitarimai ir baigiamos formuoti atitinkamos Europos struktūrinių ir investicinių fondų programos. Priimtasis investicijų į inovacijas dokumentų rinkinys taip pat sudarys sąlygas inicijuoti keletą viešojo ir privačiojo sektoriaus partnerystės susitarimų svarbiausiose srityse. Vienas iš reformuotos bendros žemės ūkio politikos įgyvendinimo tikslų – sukurti daugiau darbo vietų kaimo vietovėse ir padėti tvirtus ekologiškos ekonomikos pagrindus.

Sukurti daugiau ir geresnių darbo vietų ir sustiprinti socialinę sanglaudą labiausiai padeda augimas. Pagrindinis prioritetas – kova su jaunimo nedarbu: nepriimtinai aukštas jaunimo nedarbo lygis lemia skaudžius socialinius padarinius ir ilgainiui gali aptemdyti tų nedarbo paveiktų asmenų ateities perspektyvas ir prislopinti Europos ekonomikos dinamizmą. Norint, kad įsibėgėtų darbo vietų jaunimui kūrimo procesas ir kad buvę moksleiviai sklandžiau įsilietų į darbo rinką, nepaprastai svarbu, kad valstybės narės įgyvendintų Jaunimo garantijų iniciatyvą. Ypač svarbu investuoti į švietimą bei įgūdžių ugdymą ir didinti darbo jėgos judumą: valstybinėms užimtumo tarnyboms vertėtų glaudžiau bendradarbiauti ir tikslinga šalinti nepateisinamas ar neproporcingas galimybės užsiimti reglamentuojamomis ir laisvosiomis profesijomis kliūtis bei tų profesijų atstovų laisvo judėjimo kliūtis. Nepaprastai svarbu pasinaudoti pagrindinių ekonomikos augimo sektorių, kaip antai ekologiškos ekonomikos, IRT ir sveikatos priežiūros bei socialinės rūpybos paslaugų, galimybėmis. Fiskalinės ir ekonominės reformos jau pradeda duoti teigiamų vaisių, tačiau socialinė atskirtis ir nelygybė nesiliauja buvusios rimtu iššūkiu. Pasiekti ekonomikos atsigavimą taip pat labai padės visapusis Europos struktūrinių ir investicinių fondų galimybių išnaudojimas. Be to, įgyvendinant tokias ES masto programas, kaip antai „Erasmus+“ ir Užimtumo ir socialinių inovacijų programa, Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondas ir Europos

pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims fondas, sustiprės švietimo, mokymo, įgūdžių ugdymo, užimtumo ir socialinės sanglaudos skatinimo veiksniai.

Siekdama pasaulyje išlikti konkurencinga, ES turi remti investicijas į inovacijas ir mokslinius tyrimus: visapusiškai įgyvendinti programą „Horizontas 2020“, sudaryti tinkamas rinkos ir ekonomikos sąlygas, geriau derinti valstybių narių pastangas. Siekiant apibrėžti būsimus prioritetus bus atlikta išsami kliūčių ir galimybių analizė. Norint veiksmingai teikti paramą įmonėms reikalinga šiuolaikiška pramonės politika, ir Komisija svarstys strateginius prioritetus, kuriais būtų galima įveikti sunkumus, kurie šiuo metu kyla pramonei, ypač tuos, kurie susiję su standartizacija. Galimybė gauti kvalifikuoto darbo, visiškai integruota energetikos rinka ir aktyvi prekybos darbotvarkė — tai sritys, kuriose Komisija dirba siekdama remti ekonomikos augimą ir užtikrinti vienodas galimybes su pasauliniais konkurentais.

Šioms pastangoms reikalingas pamatas – gerai veikianti bendroji rinka ir sąžininga konkurencija, veiksmingas viešasis administravimas, numatomas ir modernus reguliavimas. Tai ypač svarbūs Komisijos uždaviniai. Visiško vidaus rinkos taisyklių įgyvendinimo užtikrinimas tokiose svarbiose srityse kaip paslaugos ir energetika ir valstybės pagalbos taisyklių modernizavimo pabaigimas taps reikšmingais bendrosios rinkos kūrimo žingsniais. II bendrosios rinkos akte numatytų pagrindinių priemonių priėmimas taps postūmiu strateginiams ES ekonomikos sektoriams ir pašalins kliūtis tokiose srityse kaip tarpvalstybinės investicijos. Siekdama užtikrinti vienodas veiklos galimybes visoms įmonėms, Komisija tęs Europos savidraudos draugijos statuto parengiamąjį darbą.

Itin svarbia Komisijos darbo dalimi, kuria siekiama didinti konkurencingumą visose politikos srityse ir ypač padėti MVĮ, bus REFIT programa. Siekdama, kad ES teisės aktai atitiktų savo paskirtį, Komisija peržiūrėjo ES teisyną ir pasiūlė imtis konkrečių veiksmų, persvarstyti, panaikinti arba atšaukti teisės aktus ir atlikti vertinimo darbus. Visa tai labai padės kurti verslui palankią aplinką, nes teisės aktai taps paprastesni ir tobulesni.

Visiškai integruotai ir vidiniais saitais susijusiai bendrajai rinkai, aprėpiančiai telekomunikacijas, energetiką ir transportą, reikalinga įperkama, prieinama, veiksminga ir saugi tinklo infrastruktūra. O jai sukurti reikia sutelkti privačiojo ir viešojo sektorių investicijas, nustatyti aiškią reguliavimo sistemą, ugdyti gebėjimus ir investuoti į inovacijas, mokslinius tyrimus ir technologinę plėtrą. Europos infrastruktūros tinklų priemonės įgyvendinimas – tai ES biudžeto sutelkimas siekiant pritraukti privačiojo sektoriaus investicijas į strateginę tinklo infrastruktūrą. Komisija toliau tęs turizmo Europos Sąjungoje galimybių didinimo ir plėtros darbą.

Be to, pastangos skatinti platų skaitmeninių paslaugų ir tarptautinių sąveikių sprendimų diegimą paskatins modernizuoti ir pertvarkyti viešojo administravimo institucijas ir teikti atviresnių ir veiksmingesnių viešųjų paslaugų verslui ir piliečiams. Spręsdama XXI a. uždavinius, Europa negali apsieiti be modernaus viešojo sektoriaus.

Visi energijos vartotojai ne vėliau kaip 2014 m. turėtų įgyti galimybę pasinaudoti visiškai integruota energetikos rinka ir turėti papildomų energijos tiekimo saugumo jungčių su kitomis valstybėmis narėmis. Siekiant užtikrinti, kad vartotojai galėtų visapusiškai išnaudoti energijos vidaus rinkos teikiamą naudą, ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas energijos mažmeninei rinkai. Siekiant gerinti konkurencingumą ir tvarumą, 2014 m. daug dėmesio sulauks energijos vartojimo efektyvumo klausimai.

Transporto srityje piliečiai turėtų naudotis veiksmingesniais tinklais ir turėti galimybę lengvai keisti skirtingas transporto rūšis. Priimtieji pasiūlymai dėl tokių sričių kaip geležinkelis, oro

uostai, oro eismo valdymas ir uostai atvers naujas galimybes ir parems konkurencingesnę infrastruktūrą.

Rugsėjo mėn. Komisija pateikė pasiūlymą, kuriuo būtų pasirengta sukurti bendrąją telekomunikacijų rinką. Jei šį pasiūlymą teisės aktų leidėjai priimtų, tai būtų svarbus žingsnis siekiant ne vėliau kaip 2015 m. sukurti dinamišką bendrąją telekomunikacijų rinką. Tai sustiprins tikrą skaitmeninę bendrąją rinką: padidins našumą ir suteiks europiečiams galimybę bet kur, bet kada ir bet kokiu prietaisu prisijungus prie interneto naudotis gausia turinio pasiūla. Be to, įgyvendinti Skaitmeninę darbotvarkę labai padėtų spartus teisės aktų pasiūlymų dėl tinklų bei informacijos saugumo ir dėl duomenų apsaugos priėmimas ir tolesnė veikla, susijusi su intelektinės nuosavybės modernizavimu.

Žvelgiant iš ilgalaikės perspektyvos, ES ekonomika turi dar daug galimybių veikti našiau, sykiu naudodama mažiau išteklių. Lemiamos reikšmės kuriant tvarią ateitį turi neigiamo poveikio aplinkai mažinimas. Jei ištekliai būtų naudojami veiksmingiau, tai padėtų ekonomikai augti, kurti naujas darbo vietas ir didinti konkurencingumą, ypač tuo, kad mažėtų įmonių išlaidos, būtų daug naudos sveikatai ir aplinkai, sumažėtų sąskaitos už energiją ir atsivertų naujų inovavimo ir investavimo galimybių. Efektyvesnis išteklių naudojimas bus esminis orientyras ieškant nūdienos visuomenei kylančios atliekų problemos sprendimų ir tiriant galimybes visiškai perdirbti atliekas. Tvarus gamtos išteklių valdymas yra vienas svarbiausių reformuotos žemės ūkio politikos ir bendros žuvininkystės politikos elementas: jis teikia ekonomikos augimo galimybių, ypač pakrančių teritorijose ir visoje žuvininkystės ekonomikos grandinėje.

Pasiūlymuose dėl 2030 m. klimato ir energetikos sistemos bus padėti pagrindai konkrečioms priemonėms, kurių dabar reikia norint smarkiai ir laiku sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, kartu užtikrinant saugų ir įperkamą energijos tiekimą. Tokia sistema taip pat turėtų suteikti daugiau tikrumo investuotojams ir atverti naujas darbo vietų kūrimo galimybes. 2014 m. reikės įdėti daug pastangų formuojant tą sistemą ir parodant, kaip ES savo pavyzdžiu rodo kryptį artėjant 2015 m. vyksiančioms deryboms dėl tarptautinio klimato susitarimo.

Teisingumas ir saugumas

ES turi apsaugoti piliečius ir ginti jų teises. Šiuo tikslu labai svarbu veiksmingai taikyti ES taisykles ir stiprinti nacionalinių valdžios institucijų bendradarbiavimą saugumo ir teisingumo srityse.

Tai apima paramą kovoje su nusikalstamumu, korupcija bei terorizmo grėsme ir užtikrinimą, kad būtų laikomasi pagrindinių teisių. Nuolat pasikartojančios tragedijos Vidužemio jūros regione, įskaitant pastarojo meto nelaimę prie Lampedūzos, išryškina būtinybę Europai imtis veiksmų, įskaitant griežtesnes priemones, taikomas siekiant išvengti žūčių jūroje, remti tuos, kurie prašo tarptautinės apsaugos, užtikrinti ES sienų apsaugą, bausti tuos, kurie prekiauja žmonėmis, ir stiprinti bendradarbiavimą su trečiosiomis šalimis.

ES siekia išsaugoti sveikatą ir užtikrinti maisto bei produktų saugą. Siekiant užtikrinti konkurencingumą, augimą ir užimtumą labai svarbu įgyvendinti patobulintas vartojimo produktų saugos ir žmonių, gyvūnų ir augalų sveikatos taisykles. Dėmesio taip pat sulauks ypatingos svarbos infrastruktūros objektų apsauga, nelaimių prevencijos, pasirengimo nelaimėms ir efektyvaus reagavimo į jas rėmimas. Vykdant tą veiklą taip pat bus užtikrinama, kad branduolinė energija būtų naudojama laikantis aukščiausių saugos ir saugumo standartų.

Veiksmingos teismų sistemos, saugi aplinka ir ryžtingas atkirtis sukčiavimui, taip pat sėkminga vartotojų pasitikėjimo didinimo ir sveikatos gerinimo politika – visa tai palaiko ekonomiką. Žmonėms ir įmonėms, norintiems pasinaudoti visais turimų teisių privalumais vienodomis sąlygomis, nesvarbu, kokioje šalyje jie būtų, neturi būti kliudoma kreiptis į teismą, ypač dėl tarpvalstybinio ginčo. Kaip siūlo Komisija, veiksmingesnį nusikaltimų ES finansiniams interesams padariusių asmenų persekiojimą užtikrins ir Europos prokuratūra. Komisija taip pat numatys tolesnį sisteminį OLAF reglamento tobulinimą, kuris remtųsi tomis Komisijos pasiūlymo dėl Europos prokuratūros procedūrinėmis saugumo priemonėmis, kurios gali būti taikomos OLAF administraciniuose tyrimuose ir įgyvendintos dar iki Europos prokuratūros įsteigimo.

2014 m. pasibaigus Lisabonos sutartyje numatytam pereinamajam laikotarpiui, policijos ir teismų bendradarbiavimas baudžiamosiose bylose bus visiškai integruotas į ES teisės sistemą. Komisija išdėstys, kaip, jos manymu, teisingumo ir vidaus reikalų politika turėtų būti plėtojama ir stiprinama, kai nustos galioti Stokholmo programa.

Europos Sąjunga grindžiama tam tikromis svarbiausiomis pagrindinėmis vertybėmis. Ji pagrįsta teisinės valstybės principu, ir Komisija privalėjo imtis veiksmų, kai atrodė, kad teisinės valstybės principui valstybėse narėse kyla grėsmė. Komisija parengs sistemą, kuri sudarytų sąlygas nuosekliai reaguoti į tokias situacijas remiantis objektyvumo ir valstybių narių lygybės principu. Ja būtų pasinaudota tik tais atvejais, kai kyla didelė sisteminė rizika teisinei valstybei, ir ta sistema būtų pradėta taikyti, jei peržengiamos iš anksto nustatytos ribos.

Išorės veiksmai

Kai ES vieninga, ji taip pat efektyviau veikia pasaulinėje arenoje. ES plėtros darbotvarkė padeda įtvirtinti taiką ir stabilumą prie mūsų sienų ir remia mūsų pagrindines vertybes bei demokratiją. Įstojus Kroatijai, Komisija toliau aktyviai palaiko ryšius su Vakarų Balkanais ir Turkija. Eidama jai pavestas dvejopas pareigas, Vyriausioji įgaliotinė ir Pirmininko pavaduotoja dirbo, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos reikšmingam Serbijos ir Kosovo santykių lūžiui. Mūsų kaimynystės politikos tikslai artimiausiose kaimyninėse šalyse už ES ribų į rytus ir į pietus yra vienodi. Šioje srityje ypač svarbūs susitarimai su Ukraina, Moldova ir Gruzija rytuose ir parama perėjimo prie demokratijos procesui pietuose.

Dabartinė krizė Sirijoje dar kartą parodė, koks svarbus ES įnašas sprendžiant krizes ir kokie reikalingi ES veiksmai. Taikos ir saugumo palaikymas yra svarbiausias ES išorės veiksmų pagrindas, ir mūsų veiksmai negali būti ribojami Europos sienomis. ES toliau rems veiksmus taikos ir saugumo labui, laikydamasi visapusiško požiūrio, pagrindinį dėmesį skirdama tokioms iniciatyvoms kaip laivybos saugumas ir didindama stabilumą kitose pasaulio dalyse. Siekiant padėti pereiti prie demokratijos ne tik pietinėms kaimyninėms šalims, bet ir tokioms šalims kaip Mianmaras, bus taikomas darbo grupių modelis.

Norint apsaugoti mūsų interesus ir palaikyti mūsų vertybes, spręsti pasauliniams uždaviniams, įskaitant stabilumo, darnaus vystymosi ir politinių reformų palaikymą, reikia vieningų veiksmų. Todėl, stiprinant mūsų padėtį pasaulyje, svarbi priemonė yra mūsų išorės ekonominiai ryšiai. ES – pasaulinės prekybos lyderė; ji yra užmezgusi glaudžius ryšius su svarbiausiais strateginiais partneriais, vykdo didelio užmojo prekybos derybų darbotvarkę, įgyvendina naujus susitarimus ir užtikrina prekybos taisyklių laikymąsi. Komisija išlaikys derybų su pagrindiniais partneriais tempą. Be to, ji tęs parengiamąjį darbą siekiant susitarimo gruodžio mėn. vyksiančioje 9-tojoje PPO ministrų konferencijoje dėl prekybos supaprastinimo ir duoda naują akstiną daugiašalėms deryboms. Ji pateikė konsulinės apsaugos

pasiūlymą, dėl kurio pagerės pagalba ES piliečiams krizės atvejais. ES atlieka labai svarbų vaidmenį pasaulio ekonomikos ir finansų valdymo sistemoje; ji ėmėsi iniciatyvos skatinti darnų vystymąsi ir kovoti su klimato kaita. Pasaulinė kova su mokesčių vengimu ir banko paslaptimi dabar yra tapusi svarbiu G20 darbotvarkės klausimu.

Vertinant kolektyviai, ES teikia didžiausią vystymosi paramą ir humanitarinę pagalbą pasaulyje. Komisija rengiasi Tūkstantmečio tvaraus vystymosi tikslų aukščiausiojo lygio susitikimui, naujam tarptautiniam susitarimui dėl klimato ir po Hyogo sistemos įsigaliosiančiai nelaimių rizikos valdymo sistemai. 2014 metais reikia pasirengti visoms šioms svarbioms deryboms. Taip pat bus svarbu pradėti svarstymus dėl AKR ir ES santykių ateities po 2020 m.

Kai ES veikia vieningai, jos įtaka padidėja. Todėl labai svarbu užtikrinti ES politikos krypčių vidaus ir išorės matmenų derėjimą. Ypač reikšmingos bus pastangos sukurti bendrą gynybos rinką, kuri atvertų Europos gynybos pramoninės bazės perspektyvą ir prisidėtų prie ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo.